

Landskap: *Walland* Upptecknat av: *Pror Jansson*
 Härad: *Hålk* Adress:
 Socken: *Rännestöv m fl.* Berättat av: *Elias Håkansson*
 Uppteckningsår: *1942* Född år *1854* i *Rännestöv*

Uppteckningen rör *Lägga sig i dagsljus sid. 3.*

Glosson 4. *L. w. F. 31*

Brunnsgrubben och

brunnkäringen 4.

Påbörjat kyrkobygge 5.

Ulma k. 53

Vätterna 6.

Sten, som vände sig

så den luktade

nyquist smör 7.

Tomten, bäcke-

tråten och lyftgubbar 8.

Ulma k. 19.

St. G. 21.

Ett kors uthuggat

i en sten, minnesmärke

över en vaktgryte Öru 9.

ACC. N:R. M. 8510 :/1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppställningen för Namn på platsen	Sid 10	1
i By i Rönnebovs sn.		
Långfredagsris	11.	Umsa k. 9
Maten till kreaturen		
om jul och påsk	12.	
Skydd för mjölk	13.	
Leds vid vävning	13.	
för att väven skulle bli bra.		
Stål i åker var		
medt mot förtullning	14.	
Husefir inomhus	15.	Et. I: 1
Skämt sägen	16.	
Påskheldar	17.	Umsa k. 8
Kalas den förste maj		
behövt för pengarna men		
färd genom att utlysa		
bestyga för underredning	18.	

ACC. N:R. M. 8510: 2,

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Upplysningen rör kvinnornas arbete	sid.	2	
med sadden	19.		Elm. I: 8
Fartlagsbullen	20.		L. u. F. 42
Historier om troll och änta likarä historier om			
Odens jakt och myrningen	21.		Ulma k. 28 24
Sågen om troll	22.		
Offerkast, drakar och skagsman och ända från berättelsen	23.		Ulma k. 27
Stenar som värda sig	23.		
Viloplats vid begräv- ningar	24.		

ACC. NR. M. 8510:3.

Lägga sig i dagstjus.

Tredje torsdagen i Tor skulle man lägga sig i dagstjus. Så blev man inte sömrig sedan. Gjorde man det inte, blev man aldrig färdig än lägga sig i rättan tid om kvällarna. För var det nästan bestämt än man skulle lägga sig i dagstjus och folk följde gärna regeln.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

ACC. N:R. M. 8510:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Glosor.

Att glosor skulle ha de sista
stena på åkern är okänt för besät-
taren.

Brunnsqubben och brunnskäringen.

Man skrämd barn med qubben
i brunnen, det hör jag mycket tales
om. Det var bara en skrämma barn
med. Man sade även en brunns-
käringen kunde ta barn för en skräm-
ma småbarn från en lita i en
brunn.

4

ACC. N.R. M. 8510:5

Påbörjat kyrkobygge.

Vid kullarna i Ålstorp skulle man
ha byen och kyrkan påbörjades där.
Vad som byggdes om dagen sees ned
om natten. Man lät ett tim-
mer^{-lås} och spände en par otar för
lässet. Otarna fingo på vert de ut-
te. De fingo till Rännstör och där
byggde man kyrkan. Därav har
namnet Kyrkohullar uppkommit.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

f.v. b. a. c.?

ACC. NR. M. 8510:6.

Vätterna.

Vätterna kunde man se dansa. Mylle-
Pellens Nils kunde ibland se dom dan-
sa. Vätterna dansar om nätterna och
det skulle vara alldeles lyst. De vara
stora som doskar. Men påstod att
vätter fanns här lite överallt. Vätte-
tygs kunde man hitta rätt ofta. Vätter-
na har jag aldrig hört göra något ont,
säger berättaren.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6. —

Sten som vänder sig.

Berättaren känner inte till trallen i Snibbe Stuga i Flammabygget, trots att det ligger i hans födelse-trakt.

Hjälmer Sten sade man vänder sig då den lukade nyvispat smör.

All stenen var ett jullekast eller något annat om den känner berättaren ej till.

Fesles höj känner berättaren inte till, men i huset intill har bott en, som hette Fiska.

f. a. b. j. P.

Tomten.

Tomten talade om man rycket om,
men jag kommer ej nu ihåg något,
såger berättaren.

Bäckhästen.

Bäckhästen sade man spela få
frank. Vid Tommars broar sades
bäckhästen hålla till. Där var många
som blevo förvillade av den.

Ljttegubbar.

Ljttegubbar har jag sett många. Man
var inte särskilt rädd för dem. Den
första jungen jag såg en ljttegubbe, blev
jag förstas rädd, ty det gick ej att
springa ifrån den.

ACC. N:R. M. 8510:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
9. ARKIV

Kors utbyggd i sten över en död.

En kors är utbyggd på en sten
i en gård på Hagastaden, ligger vid
vägen. En "ottpå" hade försökt att
lägga upp ena foten på någon och när
han gick ut, kunde han inte på den
bort igen. När man en tid efteråt hitta-
de "ottpåen" låg han och var död. På
dödsplatsen utbyggdes en kors i en sten.

ACC. N:R. M. 8510:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
10 ARKIV

Platsers namn i By i Rannestörs socken.

Lilla mäsabjär hette en plats som
ligger något på nya fälrad och något
på flamma bygge fälrad, på Gustav
Svenssons och August Bengtssons
mark.

Skade backen hette en backe på
jörn i Ängarnas mark. Sjonka backe
låg också på jörn i Ängarnas mark.
En annan Torrare backe också på
jörn i Ängarnas mark. Svältes-
backen låg på Nissas fälrad.

ACC. N.R. M. 8510 : //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
// ARKIV

Långfredagsris.

Långfredagsris skulle dom ha på morgonen på långfredagen, så blev dom arbetsamma och duktiga. Det var mycket vantigt med långfredagsris. Senare har det blivit bortlagt. I sin långfredagsris använd man björkris. Det var skarpt.

ACC. N:R. M. 8510:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

Alltän till kreaturen om jul och påsk.

Om jul fånga alltid kreaturen till
bättre föder. Om påsk skulle kreaturen
ha var sin skiva julbröd. Man
bakade i regel så stort bak, än det
räckte från jul till påskdagen. Nu
man gav kreaturen en skiva bröd om
påsk skulle göra än de ej blevo för-
trallade.

Shydd för mjölk.

När kvinnorna hade mjölkhet
spottade dom tre gånger i golvet
under kon, och tre gånger i luften.
Gjorde man det kunde g' något teak
komma och mjölka. De, som sålde
mjölk, hade alltid till salt i den,
det skulle vara för att ingen skulle
kunna förtrolla den.

Led vid vävning.

När dom skulle väva, skulle dom
varpa först, kom då någon främ-
mande in, lyfte han upps benen
och sade: "Högt skal och lågt skal"
När man väver går tramperna
upps och ned och det var detta man
ville efterlikna.

ACC. N:R. M. 8510:14.

Stått i äkerhörnen.

När man säu en åker skulle man
säua en stälbit i var hörna. Det
skulle skydda, sä ää det ej blev förtul-
lat.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

ACC. NR. M. 8510:15.

Durdjur inomhus.

Både böns, gisar, får och småkal-
var kunde man ha inne i stugan.
Det kunde t. o. m. hända att man hade
en häst inne i stugan. Man stängde
av hörnerna i rummen till djuren. När
den hade man under sängen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15 —

Stor. I:1

Skäntrågen.

En man, som var talesman på bröllop, hade alltid till för vana att sova över sig, ty han var i regel uppe till långt ut på nätterna. En gång då han skulle vara talesman på ett bröllop och skulle upp tidigt på morgonen tog han kypsen och satte på sängkanten för att den skulle gå gälla och sålunda väcka honom så att han kom iväg i rätten tid. Mannen hade emellertid sagt fel och tappat en kopa. Den gick aldrig, och mannen vaknade sålunda ej och kom försent till bröllopet.

ACC. NR. M. 8510:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Påskabloss.

Det var vanligt med påskabloss.
Sombiga hade samlat ihop en del
fört bränse eller ljung. Påst var
enligt en hjärtanna. Ungdomen
samt även äldre samlades vid påska-
blosset. I somliga fall kunde den
gå hem på något ställe och ha något
något; annars gick man i regel direkt
hem från påskablosset.

17

Slagville.

18 —

Det hände än två eller flera personer
hadde bestått för inberedning tillrom-
mans. Om andra personer använd
sig av deras bestått, fingo de betala
en liten summa pengar. Dessa pengar
festades upp den friste måj. Smör-
jisar och ägg hade man med
sig till kalaset och sedan ranka-
des det brännvin. Det var endast
äldringar, som deltog, där för pre-
kom i någon dans eller något
annat nöje på kalaset.

ACC. N:R. M. 8510:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19 —

N:o. I:8

Kvinnornas arbete med sädden.

Kvinnorna kunde tytyga till
än så vad för säd som helst, både
hove och råg. De sådde alltid för
hand. ut en "säakär" det var när
det var birst på karfolle, som kvin-
nor pipa stita sädden. Annars
var det regel att männen sådde.

ACC. N:R. M. 8510:20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

Festlagsbullar.

Även för var det vanligt än man
ät festlagsbullar. Det var runda
bullar av vanligt vetmjölk. I degen
kunde man ha lite socker men
intet annat. Man kokte järna
mjölk och la de bullarna i mjöl-
ken. Mjölken skulle vara varm,
då man åt. Man kallade buller-
na för fästetängsbullar. Orden
helvägg eller fetvägg känner be-
rättnaren inte till.

f. v. b. G. S.

ACC. N.R. M. 8510:21.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21 —

Trall.

Historier om trall känner berättaren
inte till.

Odens jakt.

Odens jakt har berättaren hört omtales,
men känner inga historier därom.

Myringen.

Något om myringen känner
berättaren nu inte till.

Sågen om trollen

Trollen komma och ville låna en nyttia järn från en nabbo-mora. och det fick^{de} Trollen svara: Ja så skall komma och betala det igen. Men kom och betalle det igen efter en tid. Så kom trollen sin en gång tillhålla sin moran och så svarade hon Na lychte du om järnet. — Nej jag ved inte va jag tychte om järnet för ja kastad i kabalugnen — Det skulle du inte va gjort, för det kunde du ha och varnad av i all den tid.

Historien handlar om trollen i Gribbe stuga vid iskanalen mot Bränd hav, ett ställe heter, så, till.

Offerkast

Något om offerkast känner berättaren inte till. Ej heller vet berättaren något om drakar.

Skogsmuan

Skogsmuan talade man om, men jag har glömt det nu.

Stener som vända sig

Stenarna vid Sögluset i Laholms landsförsamling vände sig, då de lukade nybakad bröd. Stenarna skulle vara berättade dit, fast man, det var meningen, att de skulle ha råkat Ysög kyrka.

f. v. b. f. P.

ACC. N:R. M. 8510:24.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24 —

Viloplats vid begravningar.

De som bodde längst ifrån Veinge kyrka hade två mil dit. Då man vid begravning var till till kyrkan, vitade man vid Förlingas källarna i Antopa skog i Veinge. Men hade så fött helovägs och åt förlingen där och vitade sig. En gång föll likbärare ombull och tappade kistan vid en tid kallad Branten. Gummarna, som skulle begravas, var endast skendöd och fick genom stötandet, då kistan föll ned på sidan, liv igen och begravnings fästerna värdt liv igen.